

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, fost Primar General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar, universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **G. Petrovici**, Decan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stăceanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

Desfișările posturilor magistraților inamovibili, de George A. Petrescu, magistrat;

— *Despre acțiunea civilă rezultând din delict* (urmare și sfârșit), de N. Jac Constantinescu președinte la Curtea de apel București.

JURISPRUDENȚE:

— *Inalta Curte de Casație și Justiție S. Unite: Arcadie D. Bucătaru cu Ministerul de Justiție* (Neconstituționalitate. Magistrat amovibil. Destituire pentru abateri grave. Violarea celor două grade de jurisdicție. Numai recursul, nu și apelul e de ordin constituțional. Art. 102 și 138 din legea org. jud. nu contravin nici principiului egalității cetățenilor în fața legii nici principiului inamovibilității magistraților în fața legii. Libertatea dreptului de apărare nu este garantată de Constituție);

— *Idem, Comisiunea specială de cercetare pentru controlul averilor: Cererea d-lui. prof. N. Iorga* (Legea pentru controlul averilor. Afirmațiunii făcute prin articol de ziare că o persoană a „jecnănit” bugetele tuturor guvernelor. Cerere din partea celui vizat de a i se controla averea. Citarea denunțatorului. Lipsa caracterului imputărilor în sensul legii. Clasare);

— *Curtea de apel București s. II: Nae Constantinescu cu Soc „Ofelul Boehler” și a. (Apel. Inchiderea judecătii. Retragerea în apel a acțiunii care fusese respinsă de prima instanță menționând pe rol apelul. Admisibilitate);*

— *Comisiunea de apel pentru așezarea contribuțiilor directe din jud. Constanța: Soc. Leonida & comp. cu Adm. financiară Constanța* (Automobile. Impunerea pe numerele de garaj. Legea impozitului pe automobile din 1 Ianuarie 1929) cu Nota d-lui avocat Eugen Neculau.

DESFIINȚĂRILE POSTURILOR MAGISTRAȚILOR INAMOVIBILI

Recenta modificare a legii de organizare judecătorească a repus în discuție o importantă problemă constituțională privitoare la inamovibilitatea corpului judecătorec.

Legea ce s'a promulgat la 3 Aprilie a. c. venită ca o consecință a greutăților financiare în care se găsește dela un timp țara noastră, a impus celei de-a treia puteri în Stat, sacrificiul unor însemnate reduceri de personal.

S'au suprimat numeroase judecătorii, secții de tribunale, posturi de judecători și consilieri, urmând ca prin aceste reduceri să se ajusteze bugetul ministerului de justiție cu o cotă de 10 la sută față de bugetul anului precedent.

Este adevărat că aceleași sacrificii au mai fost impuse și altor servicii publice, însă, modul cum legea sus amintită a rezolvat poziția magistraților inamovibili dela instanțele cu posturi desființate, a provocat legitime îngrijorări.

Prin această lege se ridică pur și simplu inamovibilitatea unui mare număr de magistrați, sub motivul economiilor bugetare.

Iată dispozițiunile care reglementează această problemă:

Art. VIII alin. 3: Magistrații cei mai noi în grad dela instanțele judecătorești al căror număr de personal se reduce, devin supranumerari.

Art. IX., magistrații ce se vor găsi supranumerari, se vor transfera la alte instanțe în posturi similare; consimțământul magistratului nu este necesar.

Această lege creează, astfel, o nouă categorie de magistrați: supranumerarii instanțelor ce și micșorează numărul personalului, a căror inamovibilitate este desființată.

Se naște acum întrebarea, dacă este posibil în sistemul dreptului nostru public, față cu dispozițiunile articolului 104 din Constituție, ca prin efectul unei legi ordinare, un magistrat să-și piardă inamovibilitatea.

În sprijinul afirmativ se învoacă chiar dispozițiunile art. 104 din Constituție, care reglementează inamovibilitatea magistraților.

După această opinie, adoptată de puterea legiuitoare încă din anul 1930, constituția nedefinind în ce mod se va aplica inamovibilitatea judecătorilor, a lăsat legiuitorului ordinar dreptul de-a o fixa sau modifica după circumstanțe și necesități.

Să examinăm până la ce punct poate rezista o asemenea teorie.

Se știe că legiuitorul constituant dela 1923, s'a străduit să imprime pactului nostru fundamental, cel mai autentic legalism.

Pornind dela ideea separațiunii puterilor în stat, constituția noastră a atribuit puterii judecătorești o

superioritate asupra legislativului și executivului. Puterea judecătorească a fost chemată ca în rolul de suprem arbitru, să constituie pârgia de echilibru a acestor forțe, conferind acesteia prin articolul 103, dreptul de-a cenzura activitatea puterii legiuitoare prin instituția controlului constituționalității legilor, iar prin articolul 107, dreptul de-a cenzura activitatea puterii executive prin instituția contenciosului administrativ.

Constituția din 1923, atribuind puterii judecătorești un rol atât de însemnat în organismul statului, a înțeles să-i acorde în același timp garanția celei mai perfecte imparțialități.

Această garanție i-a dat-o prin consacrarea principiului inamovibilității judecătorilor, în chiar cuprinsul constituției.

Cu alte cuvinte, s'a temut constituentul ca lăsând pe judecători fără o puternică pavază împotriva arbitrarului puterii publice, libertățile constituționale vor rămâne simple formulări literare.

E adevărat că articolul 104 din Constituție, nu precizează în ce constă această inamovibilitate, arătând numai, că judecătorii sunt inamovibili, în condițiunile speciale pe care legea le va fixa.

Această aparentă lipsă de precizare nu poate produce însă nici o confuzie. Inamovibilitatea fiind creiată ca o garanție a libertăților publice, constituentul nu s'a putut gândi a o lăsa la discreția puterii executive s'o reglementeze așa cum va crede de cuviință.

Constituția, nu putea formula în cuprinsul ei amănunțite inutile, ea a fixat numai principiul, detaliile lăsându-le pe seama legiuitorului ordinar. Ori, detaliile legiuitorului ordinar nu pot în nici un caz știrbi principiul în sine, contrariu, articolul 104 ar deveni superfluu.

Doctrina, în unanimitate, a recunoscut importanța instituției juridice a inamovibilității, făcând din ea principiul de bază al organizării judiciare.

Fără această pavază, justiția, ar deveni o simplă ficțiune.

Prin noțiunea inamovibilității s'a recunoscut imposibilitatea revocării sau transferării magistratului, în alt mod, decât pentru culpa de serviciu și în urma unei judecăți disciplinare.

În primele ei manifestări, inamovibilitatea era astfel concepută, în cât ea lega pe titular de serviciul ce îndeplinea, pe tot timpul vieții sale. Cu timpul, ea a fost reglementată în cadrul unui anumit număr de ani de serviciu, avându-se în vedere potențialul de activitate, până la o vârstă determinată.

Spre deosebire de inamovibilitatea celorlalți funcționari publici, care poate fi oricând înlăturată prin legi ordinare, inamovibilitatea corpului judecătoresc constituie o axiomă, căreia nimic nu-i poate atinge structura, fără a nu se expune sancțiunilor constituționale.

Inalta Curte de Casație în secțiuni unite a avut prilejul a se pronunța asupra acestei probleme, când a judecat constituționalitatea legii dela 4 Aprilie 1931, care reducea limita de vârstă a membrilor supremei instanțe.

Prin decizia dela 26 Mai 1932 Inalta Curte a declarat neconstituțională această lege, statornicind principiul, că prin inamovibilitate, se înțelege situația juridică în virtutea căreia un magistrat nu-și poate pierde funcția, decât prin demisie, ajungere la limita de vârstă, punere în retragere pentru infirmități sau prin o lho-

tărare a instanței disciplinare competente; că în dreptul român magistrații inamovibili nu pot fi nici înaltați fără consimțământul lor, deoarece inamovibilitatea garantează nu numai dreptul la o anumită funcțiune ci și exercitarea acestui drept, într'un anumit loc, de unde nu poate fi mutat decât în cazurile și cu formele prescrise de lege (adică prin consimțământul magistratului sau judecată disciplinară).

Problema de principiu ce s'a pus cu ocazia judecii constituționalității acestei legi, era următoarea: dacă legea care reducea limita de vârstă era declarată constituțională, ce ar fi putut împiedica, pe legiuitor, să vină cu o nouă dispozițiune, prin care să reducă limita de vârstă a membrilor Inaltei Curți, la vârsta celui mai tânăr dintre consilierii Curții, pentru ca prin acest sistem, să poată scoate la pensie întreaga Curte de Casație, după care, limita de vârstă să fie din nou ridicată, iar posturile vacante completate, prin noi avansări.

Era ușor de întrevăzut consecințele ce puteau surveni, dacă nu intervenea cuvântul hotărâtor al Inaltei Curți, în acest joc primejdios, de-a limita de vârstă.

Judicioasa soluțiune a supremei Curți, a fost admirabil comentată de distinsul consilier al Inaltei Curți de Casație, d-l Eugen Bănescu, în Pandectele Române din anul 1933 (p. IV, pag. 1—8), unde d-sa tratează în mod savant problema inamovibilității magistrației ¹⁾.

Iată însă, că de data aceasta, inamovibilitatea corpului judecătoresc este atinsă sub o altă formă: se desființează posturi pe la diferite instanțe, iar magistrații inamovibili, cei mai noi în grad, devin supra-numerari și pot fi mutați, ori unde, fără a li se cere consimțământul.

Este inexplicabil, cum lucrările unor anumite instanțe, se pot aglomera și degreva în intervale de timp foarte scurte.

Se știe că în anul 1930, s'au înființat numeroase posturi de magistrați, la toate instanțele judecătorești, începând cu judecătoriile și terminând cu Inalta Curte de Casație, iar ministrul justiției din acea vreme, arăta în expunerea de motive a bugetului acestui departament: „că situațiunea generală a finanțelor țării, nu permitea nici de data aceasta rezolvarea integrală a problemei dotării instanțelor judecătorești cu personalul de care mai avea nevoie și prin acest proiect s'au rezolvat cele mai indispensabile...”.

La scurt interval după aceste înființări, a venit legea din 1931 care a suprimat un mare număr de posturi dela Inalta Curte de Casație, curțile de apel, secții de tribunale, posturi de judecători, etc.

Normal era, că odată fixat numărul magistraților necesari instanțelor judecătorești, în raport cu posibilitățile bugetare, acestea să nu mai sufere schimbări, dat fiind că situația financiară a țării nu prezenta ameliorări.

Ori, după această dată, în fiecare an s'au înființat

1) A se vedea nu mai puțin interesantele studii ale d-lor: **Aurel Săfirescu**, consilier la Curtea de Apel din Brașov; Reducerile posturilor magistraților inamovibili, în **Dreptul**, 1931, nr. 6 pag. 37.

Prof. C. G. Rarincescu; Inamovibilitatea magistraților și limita de vârstă în **Curierul Judiciar**, nr. 5 din 1932, pag. 65.

Valeriu Roman; Inamovibilitatea judecătorească garanție constituțională, în **Curierul Judiciar**, nr. 21 din 1932, pag. 324.

Petre Popescu; adnotare în **Pandectele Române**, 1933, I, 81.

și desființat, câte unul sau mai multe posturi, tocmai la acele instanțe, unde cu un an sau doi înainte se constatasese inutilitatea lor.

De aici un adevărat exod al magistraților inamovibili mai „tineri“, dela instanțele cu înființări și desființări de posturi, spre a lăsa locurile lor ultimilor numiți, cari în majoritatea cazurilor, erau mai vechi în grad. S'au văzut astfel magistrați inamovibili, cari mutați fără consimțământ, au copleșit câte 2—3 instanțe în decurs de aproape cinci ani.

Modul cum s'a practicat sistemul de înființări și desființări de posturi a creat o stare de nesigurantă în rândul magistraților, lăsându-le de multe ori impresia că mobilul acestor operațiuni nu viza întotdeauna buna funcționare a serviciilor respective, ci mai degrabă persoanele, care prin modul lor corect de-a se comporta, au putut produce anumite nemulțumiri locale.

Nu este o exagerare când se afirmă că, dacă se va perzista în acest sistem, va veni rândul să fie „prime-niți“ toți magistrații instanțelor de fond.

Înalta Curte de Casație, ca instituție de control al legilor și-a spus cuvântul, definind ce înseamnă inamovibilitatea judecătorilor.

Magistratul inamovibil funcționează în această calitate, nu la postul 1, 2 sau 3 ce se suprimă, ci la instanța ce continuă a funcționa.

Situația magistraților „supranumerarii“ nu poate fi echivalentă acelora dela instanțele ce se desființează în întregime.

Magistratul inamovibil „supranumerar“ nu poate fi mutat fără consimțământ, fără a se înfrânge dispozițiunile art. 104 din Constituție. Instanța la care a fost numit, continuând a funcționa, el este în drept a sta în această situație până ce, vacantându-se un loc titular, să fie reîncadrată la aceeași instanță.

Inamovibilitatea magistraților este o garanție constituțională creiată în folosul justițiabililor, în scopul de-a asigura imparțialitatea judecăților.

Suprimarea acestei garanții — din orice motive ar porni ea — constituie o gravă atingere adusă ideii de justiție, cu incalculabile consecințe pentru viitor.

GEORGE A. PETRESCU

Doctor în drept

Judecător Trib. Vă'cea

DESPRE ACȚIUNEA CIVILĂ REZULTÂND DIN DELICTE *)

(Urmare și sfârșit)

Recursul părții civile la deciziile de neurmărire.

Contra deciziilor de neurmărire partea civilă n'are drept de recurs în Casație, deoarece partea civilă deși are drept să pună în mișcare acțiunea publică nu are și dreptul de a o exercita și urmări, acest drept fiind rezervat de lege ministerului public iar dacă art. 137 pr. pen. dă părții civile drept de opoziție la Cameră, aceasta este o excepțiune (*Jurisprudența*, 3. 1911).

Partea civilă are drept de opoziție la Cameră

însă nu are drept de recurs contra deciziei Camerii.

În principiu partea civilă nu are drept de recurs contra deciziilor Camerii, căci instrucțiunea nu privește pe partea civilă ci numai pe acei cari se interesează de soarta acțiunii publice, acuzatul și ministerul public.

Dacă s'ar recunoaște părții civile dreptul de a recurge în Casație în contra deciziei de neurmărire a Camerei, ar fi de a i se recunoaște dreptul de a exercita acțiunea publică în cazul când această acțiune e stinsă.

Nu i se poate recunoaște acest drept, întrucât dreptul de a face opoziție la Camera de punere sub acuzare contra ordonanței judecătorului de instrucție este o excepție la principiul anume înscris în lege, că acțiunea publică se exercită numai de ministerul public.

Partea civilă neputând înfățișa decât interesele sale civile, nu se vede utilitatea dreptului de recurs în contra unei decizii a Camerei care a declarat că nu este caz de urmărire, căci admitând că Curtea de Casație ar căsa și ar trimite la altă Cameră, aceasta desigur ar fi necompetentă de a se pronunța asupra intereselor pecuniare ale părții civile (Cas. II, dec. nr. 3800 din 21 Dec. 1910. *Jurisprudența*, 3. 1911).

Lipsa de recurs a ministerului public face ca acțiunea publică să fie definitiv stinsă și prin urmare acțiunea civilă nu mai poate fi urmărită pe cale penală (*C. G. Rătescu și N. Pavelescu*, III, p. 45).

Tot astfel s'a mai decis în 1921.

Camera, prin deciziunea sa, declarând că inculpatul nu este loc de a fi pus sub acuzare și procurorul general nefăcând recurs, această decizie, în privința sa, a dobândit autoritate de lucru judecat și acțiunea publică se găsește stinsă.

Nici un text de lege nu dă drept părții civile de a conserva sau reînvia acțiunea publică.

După articolul 4 din pr. pen., dreptul de a exercita acțiunea publică, aparține exclusiv funcționarilor publici, care reprezintă ministerul public.

Deși art. 60 pr. pen., acordă acest drept părții civile de a pune în mișcare această acțiune, fie la judecătorul de instrucție, fie sezișată direct instanța corecțională, ea însă n'are drept de a exercita însăși acțiunea publică, nici a face acte de urmărire, cari rămân rezervate numai magistraților competenți.

Dela acest principiu legea face o singură excepțiune prevăzută de art. 137 pr. pen., în baza cărui text partea civilă poate face opozițiune la Camera de punere sub acuzare, în contra ordonanței de neurmărire dată de judele de instrucție.

Dispozițiunea excepțională a art. 137 pr. pen.,

*) Vezi *Curierul Judiciar* nr. 7, 8, 9, 10, 11, 14, și 15 din 10, 17, 24 Februarie și 3, 11, 31 Martie și 7 Aprilie 1935.

nu se poate întinde dela un caz la altul, și nu se poate deduce că partea civilă ar putea să se adreseze și cu recurs în Casație, în contra deciziei de neurmărire a Camerei de acuzație.

Nici un text de lege nu acordă un asemenea drept părții civile; din contră art. 321 și 323 pr. pen. nu dau dreptul decât acuzatului și Ministerului public de a face recurs contra deciziunilor Camerei de acuzare, iar nu și părții civile.

Nici dispozițiunile art. 412 pr. pen. nu pot fi invocate în favoarea părții civile, întrucât ele sunt referitoare numai la hotărârile pronunțate de instanțele de fond, cari au fost sesizate cu acțiunea publică și au deci competența de a se pronunța asupra daunelor suferite, iar nu și la instanțele de instrucție.

Înainte tribunalelor de represiune acțiunea civilă este o dependență a acțiunii publice (cea dintâi neputând a fi exercitată, când cea de a doua este stinsă).

Din acest principiu reiese că recursul în casație al părții civile nu ar putea avea alt rezultat practic, căci în caz de casare a deciziei de neurmărire a Camerei de punere sub acuzare, atât Camera de trimitere cât și tribunalul de represiune nu mai pot fi sesizate de acțiunea publică, definitiv stinsă în lipsă de recurs al ministerului public și prin urmare nici de judecata acțiunii civile tinzând la obținerea reparațiunilor pecuniare ce se pretind ca izvorite dintr-o infracțiune penală (*Jurisprudența Română*, p. 187. 1921).

Casația franceză a decis însă că partea civilă poate face recurs contra deciziei de neurmărire a camerei, când ea s'a bazat pe lipsa de calitate de a investi pe judecătorul de instrucție (*Rec. des Somm.* 8. 9. 10, 1929).

Motivele recursului părții civile trebuesc să fie cu privire la interesele sale civile, iar nu la acțiunea penală și pedepsirea inculpatului, caz în care recursul său ar fi inadmisibil.

Asemenea când e vorba de formă, nu de fond, de exemplu, când s'a respins pe motiv că partea civilă nu a fost bine constituită, în acest caz se poate face recurs.

Dacă partea civilă în principiu nu are drept de recurs contra unei decizii de neurmărire a Camerei de acuzare și neatacată la Curtea de Casație de către Ministerul public, este altă situație când Camera de acuzare fără a statua în fond, a declarat partea civilă fără calitate de a acționa (*Rec. des Somm.* 8, 9, 10, 1930).

Casația noastră a decis însă că deși partea civilă nu are drept de recurs contra deciziilor Camerei, totuși decizia trebuie să se comunice părții civile, pentru ca să se poată ști dacă recursul e sau nu în termen și apoi să se respingă ca inadmisibil.

Recursul părții civile în materie corecțională

Cu privire la recursul părții civile în materie corecțională și polițienească se ocupă art. 412 pr. pen., art. 411 aplicându-se numai la crime (a se vedea C. G. Rătescu și N. Pavelescu, sub art. 412 pr. pen.).

Recursul părții civile în materie corecțională nu este admisibil decât relativ la interesele sale civile nu și în ceea ce privește pedeapsa (art. 177, 216, și 413 pr. pen.; *Tanopiceanu-Dongoroz V*, 814. 836).

Dacă după art. 60 pr. pen. partea civilă are dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică, ea însă n'are drept de a exercita această acțiune care potrivit art. 4 pr. pen. aparține numai Ministerului public.

Recursul părții civile tinzând să stabilească culpabilitatea penală a inculpatului e inadmisibil (Cas. II, Jur. Rom. 6—7 1915).

Quid în caz de achitarea inculpatului?

Nu se poate închide părții civile dreptul de recurs, prin faptul că deciziunea atacată cu recurs achită pe prevenit (Cas. II, 1613. 1924).

În materie de delict recursul părții civile e admisibil, conform art. 412 pr. pen., chiar în caz de achitare când ea nu urmărește pedepsirea, ci despăgubiri.

Art. 412 acordă părții civile dreptul de a face recurs în Casație pentru interesele sale civile, chiar când deciziunea atacată cu recurs achită pe prevenit.

S'a decis că art. 412 pr. pen. dispune că în materie corecțională, căile de anulare arătate de art. 405 pr. pen. sunt deschise părții civile contra deciziilor pronunțate în ultimă instanță fără a distinge pe cele de condamnare de cele de achitare. De asemenea art. 396 pr. pen.

Deci urmează a fi declarat admisibil în principiu recursul făcut de partea civilă contra unei decizii de achitare pronunțate în corecțional, când el e privitor numai la interesele sale civile (Cas. II, *Jurisprudența*, 1914).

În practică partea civilă nu face recurs în caz de condamnare, ci numai în caz de achitare.

De aci s'a ivit echivocul că partea civilă n'ar avea drept de recurs nici în materie corecțională în caz de achitare.

În realitate partea civilă are drept de recurs și în caz de achitare, însă nu cu privire la chestiunea penală ci pentru valorificarea intereselor sale civile (Cas. II, *Curierul Judiciar*, 40. 1924).

Recursul părții civile este admisibil întotdeauna când e privitor la interesele sale civile, cu corolarul că recursul părții civile este inadmisibil ori de câte ori vizează acțiunea penală și penalitatea. (*V. Dongoroz*, „*Curierul Judiciar*”, 40. 1924).

Dispoziția din art. 411 pr. pen. după care partea civilă nu poate să ceară anularea unei deci-

ziuni de achitare sau absolvire este aplicabilă în mod excepțional numai în materie criminală.

În materie corecțională art. 412 pr. pen. acordă părții civile dreptul de a face recurs pentru interesele sale civile chiar când deciziunea atacată cu recurs, achită pe prevenit căci ceea ce interesează nu este faptul achitării sau condamnării, ci dacă partea civilă își sprijină recursul pe motive tinzând la interesele sale civile sau la aplicarea pedepsei (V. Dongoroz, *Curierul Judiciar* 40, 1924).

Partea civilă nu are drept de recurs, contra sentinței tribunalului care declară amnistiat, achitat sau reduce pedeapsa (Cas. II, 6490, 1930).

Partea civilă poate face recurs pentru greșita calificare dacă această calificare aduce atingere intereselor sale civile (Cas. II, 3044, 1925. A se vedea asupra acestei chestiuni decizia Curții de Casație cu nota d-lui V. Dongoroz în „*Curierul Judiciar*” 40, 1924).

Persoanele civilmente responsabile au asemenea drept de recurs.

Partea civilă mai poate face recurs contra hotărîrilor prin care s'a transșat o chestiune de competență (art. 524 pr. pen.; Tanoviceanu-Dongoroz V, 814).

Recursul părții civile în materie criminală contra deciziei Curții cu jurați

Art. 411 pr. pen. se ocupă cu dreptul de recurs al părții civile în materie criminală spre deosebire de art. 412 pr. pen. care se ocupă cu dreptul de recurs în materie corecțională.

În caz de condamnare partea civilă poate face recurs atacând dispozițiunea relativă la interesele sale civile.

Quid în caz de achitarea acuzatului de către Curtea cu jurați? Art. 412 pr. pen. acordă părții civile dreptul de recurs în ce privește interesele sale civile, atunci când afacerea e de natură corecțională sau polițienească fără deosebire dacă e condamnatoare sau achitătoare.

În caz de achitare art. 411 pr. pen. ridică părții civile dreptul de recurs contra deciziilor achitătoare ale Curții cu jurați. Motivul e același ca și la ordonanțele de neurmărire. Nu se mai poate pune în mișcare acțiunea publică prin recursul părții civile (*Curierul Judiciar* 40, 1924).

Odată terminată judecata înaintea Curții cu jurați, desbaterile nu mai pot fi reînnoite în fața unei alte Curți cu jurați (Cas. II, *Curierul Judiciar* 40, 1924).

Partea civilă n'are drept de recurs contra deciziei de neurmărire a Camerii de punere sub acuzare. După unii ea are însă drept de recurs contra deciziei de achitare a Curții cu jurați în ce privește despăgubirile civile la care a fost obligat către acuzat odată cu achitarea. Prin casare, afacerea e trimisă la un tribunal civil. Asemenea poate

urmări după cazuri despăgubirile civile căci Curtea cu jurați achită pentru că acuzatul nu e culpabil iar nu că nu e în culpă.

Partea civilă nu are drept de recurs pentru greșită aplicare a pedepsei date de o Curte cu jurați.

Partea civilă care a lipsit la jurați nu poate face recurs (Cas. II, 18 August 1926).

Recurs excepțional

Există pentru inculpat două recursuri în casație diferite: unul deschis pentru cazurile limitativ indicate de art. 324 pr. pen. (299 pr. p. fr.) și altul admis după dreptul comun (art. 407 pr. pen.).

Independent de recursul de drept comun prevăzut de art. 396 și 404 pr. pen., legea prin art. 324 pr. pen. a prevăzut un recurs special în materie criminală și anume acordarea unui termen suplimentar de 5 zile socotite dela luarea interogatoriului.

Recursul excepțional prevăzut de art. 324 pr. pen. este privitor numai la deciziile prin care Camera trimite un acuzat înaintea Curții cu jurați.

Termenul de recurs în acest caz este de 5 zile de la luarea interogatoriului (art. 321 pr. pen.).

Cererea de nulitate a deciziei Camerii în temeiul art. 324 pr. pen. nu e limitativă (Cas. II, 63, 1923; C. G. Rătescu și N. Pavelescu sub art. 324).

Termen de recurs în materie corecțională și criminală

Care este termenul de recurs pentru partea civilă? Acel prevăzut de art. 396 pr. pen. adică 3 zile libere.

Partea civilă va avea același termen de 3 zile spre a face recurs, dar nu va putea face recurs decât în contra dispozițiilor relative la interesele sale civile zice art. 396 pr. pen.

Prin excepție în cazul prevăzut de art. 411 pr. pen. partea civilă în caz de achitare va avea numai 24 ore spre a face recurs în Casație, dacă prin această achitare se aduce vătămare intereselor sale civile.

De când curge termenul de recurs? Dela pronunțare (art. 396 pr. pen.).

Quid deciziile Camerii? Termenul de recurs contra deciziei Camerii curge dela comunicare, nu dela pronunțare.

Art. 396 pr. penală prevede în alin. 1 că termenul de recurs în Casație este de 3 zile libere de la pronunțarea hotărîrii ce se atacă pe această cale.

Însă, din locul în care este așezat acest text și din însăși rațiunea cuprinsă într'însul, rezultă că dispozițiunea ca termenul de recurs să curgă dela pronunțare, nu poate fi aplicabilă decât cu privire la recursul contra hotărîrilor date de instanțele de judecare a fondului.

În adevăr, este de principiu că termenul legal al unei căi de atac, nu poate curge decât în cazul când partea printr'o înștiințare din partea instanței a fost pusă în situațiunea de a ști termenul fixat pentru judecarea cauzei sale, când adică a fost citată sau s'a dat termenul în cunoștință, — ceeace după procedura penală are loc numai înaintea instanțelor de judecată propriu zise.

Nu numai că legea nu impune Camerii de punere sub acuzare de a cită partea pentru termenul fixat pentru judecarea cauzei, dar din contra, după art. 218 urm. pr. pen., Camera trebuie să judece fără citarea sau prezența părților.

Prin urmare, termenul de recurs contra unei decizii a Camerii de punere sub acuzare, nu poate curge — în ce privește pe prevenit sau partea civilă — dela pronunțare, ci dela comunicarea deciziei (Cas. II, *Dreptul*, 26 din 1934).

Termen restrâns

În cazurile prevăzute de art. 407 și 408 pr. pen. termenul de recurs va fi de 24 ore (art. 397 pr. pen.).

Legea penală prevede un termen de 3 zile libere prescris de art. 396 în contra tuturor hotărârilor de condamnare și pentru toate părțile interesate și un termen scurt de 24 ore în două cazuri de achitare și anume când achitarea vatămă un principiu de ordine socială și ministerul public este chemat să facă recurs în interesul legii și când în urma achitării se atinge un drept privat al părții civile și când numai dânsa are drept de recurs (Cas. II. Bul. p. 84. 1908).

Formele recursului

Formele prescrise de art. 417 pr. pen. pentru recursul condamnatului trebuiesc observate și de partea civilă, căci dacă în art. 417 legiuitorul se ocupă numai de recursul condamnatului, motivul este că el a prevăzut unul din cazurile cele mai frecvente, *de eo quod plerumque fit*.

Contra: *Tanoviceanu-Dongoroz*, V, 816.

Din art. 417 ocmbinat cu 427 pr. pen., rezultă că partea civilă urmează a face recursul la grefa instanței a cărei hotărâre o atacă.

Recursul se face prin declarație verbală la grefă însoțit de cererea scrisă.

Conform art. 418 pr. pen. partea civilă odată cu recursul este datoare să alăture copie de pe decizia ce atacă.

S'a decis totuși că anexarea copiei de pe hotărârea atacată nu este o formalitate substanțială, nici nu este prescrisă sub pedeapsă de nulitate pentru ca să facă recursul inadmisibil pentru acest cuvânt (Cas. II, 396, 1882).

Prin legea timbrului s-a suprimat amenda prevăzută de art. 418 alin. 2 și 419 pr. pen.

Cererea de casare se face prin petițiune în scris, depusă de parte sau de mandatarul ei la președintele Curții de apel a cărei deciziune se atacă sau la președintele respectiv al primei instanțe.

Tot acolo va depune și Ministerul public când este parte principală. Recursul în materie penală se depune la grefa instanței de fond (art. 32 legea C. de Casație).

Recurs prin procură

Recurentul trebuie să alăture la recurs și actul de împuternicire prin care i se acordă dreptul de a face recurs.

Motive de casare. — Depunerea lor

Motivele de casare, conform art. 424 pr. pen. se depun în termen de 10 zile însă nedepunerea motivelor în acest termen nu atrage nulitatea recursului, recurentul putând formula și prezenta motivele de casare până în ziua fixată pentru judecată (Cas. II, 20 Aprilie 1912).

Conform art. 36 leg. Înaltei Curți de Casație în afacerile penale mijloacele de casare pot fi depuse până la prima zi fixată pentru judecată. Noua redacțiune prevede că motivele trebuiesc depuse până la, adică până în ajunul primului termen fixat pentru judecarea recursului.

Motivele de casare nu mai pot fi invocate după declararea divergenței (Bul. Cas. p. 1136. 1908).

Modificarea și adăogirea motivelor de casare odată formulate nu mai e posibilă (Cas. II, 2 Apr. 1920).

Motive vagi confuze și nedesvoltate, nu pot fi invocate ca mijloace de casare (*C. G. Rătescu și N. Pavelescu* III, p. 266).

Motivul oral, neformulat în scris nu poate fi ținut în seamă căci conform art. 36 legea C. de Casație motivele de casare trebuiesc formulate în scris (Cas. I, *Jurisprudenta Generală* sp. 1971 din 1927).

Motivele de casare trebuiesc subscribe de însăși partea sau procuratorul său (Cas. I, 9 Iunie 1926).

Verificarea semnăturii prin comparație poate fi făcută de Înalta Curte (Cas. I, 1 Febr. 1926, *C. G. Rătescu și N. Pavelescu* sub art. 417 pr. pen.)

Citare la Casație

Părțile la Curtea de Casație nu se citează.

Art. 428 pr. pen. prevede că Înalta Curte să judece recursurile în materie penală cel mai târziu într'o lună, fără a prescrie ca recurentul să fie citat, iar conf. art. 424 pr. pen. partea civilă poate depune un memoriu în 10 zile.

Din combinația art. 428 și 424 pr. pen. rezultă că Curtea nu e obligată a cita pe recurent, partea civilă care voește a face apărare verbală, trebuind să aibă grije a se prezenta (*C. G. Rătescu și N. Pavelescu* III, p. 74).

Retragerea recursului

Partea civilă care se dezistă dela recursul făcut, poate fi obligată la plata cheltuelilor nu și la daunele prevăzute de art. 441 pr. pen. numai în cazul când recursul a fost respins (*C. G. Rătescu și Pavelescu III*, p. 289).

Ministerul public nu-și poate retrage recursul, deoarece acest recurs e făcut în interesul tuturor părților.

Opoziție la Casație

Conform art. 417, 424, 428 și 429 pr. pen., în materie penală părțile necitându-se și recursurile judecându-se în lipsă, rezultă că cei judecați în lipsă nu au drept de opoziție.

Conform art. 429 pr. pen., cererea de casație fiind respinsă, partea care a făcut-o nu va mai putea să o reînnoiască (*Cas. II*, 2955, 1929).

Art. 429 pr. pen. nu face nici o distincție când recursul respins a fost al condamnatului sau al părții civile.

Art. 55 din legea Curții de Casație prevede categoric că deciziile Curții de Casație sunt fără drept de opoziție.

Art. 55 din legea Curții de Casație a abrogat art. 524 pr. pen., care prevedea că în materie de strămutare există drept de opoziție.

Quid la recursurile ce se judecă de tribunal? Acestea se dau cu drept de opoziție căci art. 429 cuprinde reguli speciale Casației (*Tanoviceanu-Dongoroz V*, 863).

Efectele Casării

Efectele casării sunt prevăzute de art. 431—434 pr. pen. și art. 51, 52 și 54 legea Curții de Casație.

Casarea profită în principiu părții care a făcut recurs căci altfel s'ar viola autoritatea lucrului judecat față de părțile cari n'au făcut recurs.

După recursul părții civile, Curtea anulează numai partea din hotărâre care statuează asupra intereselor civile, chiar când dispozițiile asupra acțiunii publice ar fi asemenea vițiate.

În ce privește despăgubirile civile în caz de casare, cauza se trimite înaintea tribunalului civil, conform art. 433 pr. pen., iar nu la altă Curte cu jurați. Tribunalul judecă cu drept de apel (*Cas. II*, 5561 din 1928, *Curierul Judiciar* p. 215, 1929 cu nota d-lui *V. Dongoroz*).

Casarea fără trimitere este prevăzută de art. 435 pr. pen. și 53 din legea Curții de Casație.

Formular de recurs

Domnule Grefier, Subsemnatul . . . (M. Public, (inculpatul sau partea civilă) domiciliat în București str. . . , nr. . . declar în scris că fac recurs contra deciziunii (sentinței) cu nr. . . din . . . dată de onor. Curtea de Apel din Bucu-

rești secția (sau trib. . . secția) și vă rog ca împreună cu alăturata declarație de recurs și dosarele cauzei să fie înaintate Inaltei Curți de Casație și Justiție s. II, spre judecare.

D-sale d-lui Grefier al Curții de apel din Buc. s. . . sau (trib. Ilfov secția . . .).

Domnule Președinte, Subsemnatul . . . (Ministerul Public, inculpatul sau partea civilă) . . domiciliat în București, str. . . nr. . . , declarând recurs în conformitate cu dispoz. art. 198 proc. pen. și 32 din legea Curții de Casație și Justiție, contra deciziunii (sau sentinței) cu nr. . . din . . dată de Onor. Curtea de Apel din București s. . (sau trib. Ilfov secția). . . , prin care . . . vă rog să binevoiți, ca pe baza motivelor ce voi depune ulterior cu osebăit memoriu, hotărârea atacată nfiind redactată, — să-mi admiteți recursul, să reformați decizia (sentința) atacată și prin consecință. . . D-sale d-lui Președinte al Curții de Casație și Justiție s. II-a.

Recurs la Curtea de Apel

Conform art. 2 legea org. jud. recursurile în materie fiscală se judecă de Curtea de Apel.

Hotărârile organelor puterii judecătorești se pronunță în numele legii și se execută în numele Regelui.

Când legi speciale nu stărnicesc anume instanțe de recurs, deciziunile Curților de Apel și ale Curților cu Jurați, precum și sentințele tribunalelor ordinare date ca instanțe de apel, sentințele jurisdicționale speciale și acele ale tribunalelor militare, în cazurile și modul stabilit de lege, vor fi pronunțate cu recurs la Inalta Curte de Casație și Justiție. Cățile de judecată pronunțate de judecătorii în ultimă instanță sunt supuse recursului la tribunal (art. 2 din legea org. jud.).

Deciziunile Curților de Apel și ale Curților cu Jurați, precum și sentințele tribunalelor ordinare date ca instanțe de apel, sentințele jurisdicțiilor speciale și ale tribunalelor militare, în cazurile și modul stabilit de lege, vor fi pronunțate cu recurs la Inalta Curte de Casație. Se exceptează cazurile în cari, prin derogare dela competența generală a acestei Curți ca instanță de recurs, legea va fi atribuit altei instanțe acea competență. Art. 2 legea Curții de Cas. și Art. 89 din aceeași lege. Această lege a fost pusă în aplicare la 15 Aprilie 1932.

A se vedea Legea nr. 54 din 31 Martie 1932 din Colecția de legi, Consiliul Legislativ, Tom. X. Partea I-a 1933 pentru modificarea unor articole din legea pentru Curtea de Casație și Justiție din 20 Dec. 1925, cu modificările ce i s'au făcut prin legile din 1 Ianuarie 1929 (M. Of. nr. 1 din 1929), din 3 Ianuarie 1930 (M. Of. nr. 3 din 1930), din 12 Iunie 1930 (M. Of. nr. 125 din 1930), din 1 Ianuarie

1931 (M. Of. nr. 1 din 1931), din 4 Aprilie 1931 (M. Of. nr. 79 din 1931) și 25 Iulie 1931 (M. Of. nr. 170 din 1931). Decret de promulgare nr. 977 din 29 Martie 1932 (M. Of. nr. 77 din 31 Martie 1932).

Secțiunea II-a judecă recursurile: a) In materie penală, fie că infracțiunile sunt prevăzute în codul penal sau în legi speciale.

Se exceptează recursurile declarate împotriva sentințelor tribunalelor date ca instanțe de apel, care trec în judecata Curților de Apel și împotriva cărților de judecată pronunțate în ultimă instanță, care rămân în competența tribunalelor (art. 31 p. I al legii Curții de Casație).

Recurs la tribunal.

Prin art. 106 legea jud. de oc., se dă în puterea tribunalelor judecarea recursurilor contra cărților de judecată pronunțate în ultimă instanță.

Art. 103 din Constituția dela 1923, declară că este de ordin constituțional dreptul de recurs în casare iar nu la Înalta Curte, astfel că art. 105 și 700 e constituțional (Cas. S. U. *Jurisprudența Generală*, 120. 1929).

Formalitățile art. 422 pr. pen. nu sunt aplicabile inculpatului în recursul la tribunal. (*Tanoviceanu-Dongoroz*, V, p. 860).

După art. 107 legea jud. de oc. dacă tribunalul găsește întemeiate motivele de recurs evoacă fondul.

Executarea despăgubirilor civile acordate prin hotărârile penale.

Conform art. 195 pr. pen. sentința se execută după cererea ministerului public în ce privește pedeapsa și a părții civile în ce privește despăgubirile.

Executarea hotărârilor în ceea ce privește condamnarea penală se face fără investire, iar pentru despăgubiri prin investiții cu formula executorie.

Daunele acordate prin hotărâri penale se execută conform dispozițiilor din procedura civilă și legea judecătorilor de ocoale respectiv de portărei și agenții prevăzuți de art. 109 din legea jud. de ocoale (*Tanoviceanu-Dongoroz*, V, p. 472).

Legiuitorul proceduri penale neprevăzând contestația la executare, se urmează norma dreptului comun din procedura civilă.

Orice hotărâre pronunțată în materie penală e susceptibilă de opoziție sau contestație când ea se execută în mod eronat sau abuziv și opoziția are a se face la judecătorul care a pronunțat hotărârea judecând-o ca judecător penal după formula procedurii penale (*Bul. Cas.* 225. 1884).

Conform art. 400 pr. civ. când contestația e privitoare la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozițiilor hotărârii, se va îndrepta la instanța care a încuviințat executarea (Cas. II, *Bul.* p. 981. 1897).

Dărâmarea unui imobil neconstruit conform re-

gulamentului nu e făcută ca pedeapsă ci ca o consecință a acelei pedepse și ca atare executarea se face de autoritatea comunală conform art. 385 c. pen. (Cas. I, *Bul.*, p. 373, 1903).

Primăria renunțând la efectele hotărârii de dărâmare, ea nu mai are drept a cere executarea, putându-se opune la această cerere de executare, nu numai proprietarul, ci și chiriașul, în virtutea dreptului de folosință ce are (*Bul. Cas.* p. 871 din 1889).

Potrivit principiilor generale, pe calea contestației nu se pot invoca decât vicii de procedură, iar nu și motive cari interesază fondul cauzei, căci se opune lucrul judecat (*Bul. Cas.* p. 490 din 1905).

Dacă contestatorul a avut deschisă calea opoziției și apelului și n'a uzat de ele, urmează ca el nu mai poate recurge la calea extraordinară a contestației (Cas. II, dec. 678 din 1926; a se vedea jurisprudențele de sub art. 193 c. pr. pen. de C. G. *Rătescu* și N. *Pavelescu*).

Contestația va fi judecată sau nu, cu drept de apel, dacă natura afacerii în sine va fi sau nu, de competența Curții de apel.

Principiul celor două grade de jurisdicție nu e atât de general, căci contestațiile ce se fac la executarea unei decizii a Curții de apel, și care conform art. 400 pr. civ. se îndreaptă la instanța care execută, nu se judecă în două instanțe (*Bul. Cas.* p. 742 din 1914).

Accesoriul urmând principalul, contestația va fi judecată cu apel sau nu, după cum a fost judecat fondul afacerii.

Contestația la executarea unei cărți de judecată dată în prima instanță, atunci când este efectuată prin portărei tribunalului, se judecă de tribunal în ultima instanță (Cas. II, 16 Ian. 1928).

Curtea cu jurați nu este competente a statua asupra dificultăților de executare (C. G. *Rătescu* și N. *Pavelescu*, *Manualul Curților cu jurați*, p. 186).

Despăgubirile civile acordate de Curtea cu juri se execută de tribunal prin portărei cu apel la Curte în caz de contestație, după procedura civilă.

Deciziile Curții de Casație se execută de instanțele de fond. Prin urmare, e neadmisibilă contestația la Casație asupra modului cum s'a executat o decizie a sa (*Bul. Cas.* p. 127 din 1897).

Reclamantul neconstituit parte civilă poate face contestație contra hotărârei de achitare dată în lipsa declamantului.

Inculpatul trimis în judecată pentru loviri aplicate reclamantului, a fost achitat, din lipsa de dovezi.

Reclamantul făcând apel i s'a respins ca inadmisibil, întrucât nu se constituise parte civilă la primele cercetări sau până la închiderea desbete-

rilor la primă instanță. Făcând contestație contra hotărârii de achitare a susținut că procedura nu era completă în ziua judecării așa că nefiind ciuită, nu s'a putut constitui parte civilă.

Judecata a admis contestația reclamantului.

Dacă nici un text de lege nu prevede formal dreptul reclamantului de a face contestație, tot așa nici unul nu o oprește și pe baza principiului egalității părților în proces, inculpatul nu poate avea mai multe drepturi decât reclamantul.

Or, conform art. 399 pr. civ. aplicabil și în materie penală, orice executare silită se poate contesta de cei interesați sau vătămați prin executare, deci reclamantul pus în imposibilitate de a executa și valorificarea pretențiunilor sale are drept de contestație. (Jud. oc. I București, recursul din 24 Oct. 1934).

Poprire

Partea civilă poate face poprire.

Legea monopolului. — Poprire provizorie

După dispozițiile art. 63 alin. I legea monopol. Statului, publicată în Mon. Of. nr. 185 din 1929, contravenienții cari nu pot justifica că au domiciliu stabil și că sunt solvabili pentru a achita amenda, vor fi popriți provizoriu de agenții poliției judiciare solicitați în acest scop de agenții constatare și înaintați parchetului local, iar prin art. 64 se prevede că procurorul apreciind asupra împrejurărilor, poate menține sau suprima starea de poprire și în cazul când o va menține, ea se va transforma într'un arest preventiv, până ce tribunalul, sesizat de urgență, se va pronunța asupra menținerii sau nu, a stării de arest.

Taxe de timbru pentru partea civilă

Cererile de opoziție în materie penală făcute de partea civilă : a) La judecătoria lei 50 ; b) la tribunale și Curți lei 100 ; c) opozițiile părții civile la Camera de punere sub acuzare lei 100, (art. 8 alin. 3 legea din 1 Ianuarie 1934).

Cererile de apel ale părții civile în materie penală : In afacerile de competența judecătorilor lei 50 ; în afacerile de competența tribunalelor lei 100 (art. 9 lit. c).

Cererile de recurs (revizuire sau casare), aderările și intervențiile la ele, chiar cuprinse într'un script pregătit, contra hotărârilor judecătorești. In cauze penale introduse de partea civilă :

Contra cărților de judecată lei 50 ; cu privire la afacerile de competență în primă instanță a tribunalelor lei 100 ; la Curtea de apel lei 200 ; la Casație, contra deciziilor Curții de apel, camerelor de punere sub acuzare și curților cu juri lei 300.

Motivele de casare, când nu sunt formulate prin

cererea de recurs lei 20 (art. 10 par. 3 legea din 1 Ian. 1934).

Opozițiile părții civile la Camera de punere sub acuzare se timbrează cu 100 lei plus 2 lei aviație conform art. 8 alin. 3 legea din 1932. Quid memoriile ? Despre memorii nu se vorbește nimic. Art. 29 legea timbrului veche se ocupă numai de memorii și suplimente în materie civilă, care la Curte se timbrează cu 27 lei. In penal nu se timbrează, analogia nefiind admisibilă.

N. JAC CONSTANTINESCU
Președinte la Curtea de Apel
București

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S UNITE

Audiența dela 31 Ianuarie 1935

Președinția d-lui D. VOLANSCHI prim președinte

Arcadie D. Bucătaru cu Ministerul de Justiție

Decizia nr. 5. Dosar nr. 341/933

Neconstituționalitate. Magistrat amovibil. Destituit pentru abateri grave. Art. 102 și 138 din legea de organizare judecătorească. Violarea principiilor celor două grade de jurisdicțiune. Art. 103 alin. 3 din Constituție declară numai recursul, nu și apelul de ordin constituțional. Art. 102 și 138 din legea de organizare judecătorească nu contravin nici principiului egalității cetățenilor în fața legii (art. 8 și 10 din Constituție), nici principiului inamovibilității magistraților (art. 104 din Constituție). Libertatea dreptului de apărare. Nu este garantată de Constituție.

1. — Prin art. 138 și 102 din legea de organizare judecătorească se prevede că Ministerul de Justiție are acțiune disciplinară asupra magistraților amovibili cari pot fi transferați, suspendați, puși în disponibilitate sau destituiți pentru abateri grave dela datorie de ministru singur în baza unui raport de anchetă judecătorească. Inșă aceste texte nu violează principiul celor două grade de jurisdicțiune, căci art. 103 alin. 3 din Constituție se referă numai la hotărâri judecătorești, iar nu și la acte administrative de autoritate, cum sunt acele pe care ministrul de justiție le poate săvârși în baza textelor citate mai sus. In afară de aceasta, art. 103 aliniatul 3 din Constituție nu se ocupă de calea apelului, ci a recursului pe care îl declară de ordin constituțional.

2. — De asemenea textele din legea de organizare judecătorească nu contravin nici principiului egalității cetățenilor în fața legii prevăzut de art. 8 și 10 din Constituție, fiindcă se aplică fără nicio deosebire tuturor persoanelor cari au îmbrățișat funcțiunea de magistrat amovibil, precum nu contravin nici principiului inamovibilității magistraților, înscris în art. 104 din Constituție, fiindcă aceste măsuri nu pot fi luate de minister, decât în contra magistraților care se bucură numai de stabilitate, cum este cazul recurentului, nu și contra magistraților inamovibili.

3. — Libertatea dreptului de apărare nu este un principiu constituțional, iar art. 138 și 102 din legea de organizare judecătorească nu interzic dreptul de apărare magistraților stabili.

Curtea.

Asupra chestiunii neconstituționalității art. 139 și 193 (modificate 138 și 192) din legea de organizare judecătorească ridicată în recursul făcut de Arcadie D. Bucătaru contra deciziei nr. 120 din 20 Aprilie 1929 a Curții de Apel Cernăuți s. II-a și trimisă în judecata Secțiunilor Unite prin deciziunea 1346 din 18 Septembrie 1933 a acestei Înalte Curți s. III-a.

Văzând deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că în sarcina ajutorului de judecător Arcadie Bucătaru dela judecătoria Nochrich, stabilindu-se în urma anchetei făcute de organele judiciare, fapte grave săvârșite în exercițiul funcțiunei sale, a fost mai întâi destituit din această funcțiune.

Făcând acțiune în contencios, Curtea de Apel din Brașov a anulat decretul de destituire pe motiv că această pedeapsă disciplinară nu este prevăzută de lege pentru magistrații stabili.

Ministerul Justiției luând cunoștință de această decizie, ajutorul de judecător Bucătaru este înlocuit prin decretul regal din 27 Septembrie 1927, pe ziua de 1 Martie 1927 — data destituției sale — din funcțiunea de ajutor de judecător.

Arcadie Bucătaru atacând și acest decret cu acțiune în contencios înaintea Curții de Apel Cernăuți, această Curte anulează noul decret pe considerațiunea că s-a dat decretului efect retroactiv, nepermis de lege.

Ministerul, luând act și de această decizie, Bucătaru este, de astă dată, pur și simplu înlocuit din funcțiune, prin înaltul decret regal din 3 Iulie 1928.

Arcadie Bucătaru intentă pentru a treia oară acțiune în contencios care a fost respinsă de Curtea de Apel Cernăuți s. II-a, prin deciziunea nr. 120 din 1929.

În contra acestei deciziuni reclamantul făcând recurs, a invocat următoarele motive: I) violarea și greșita interpretare a art. 130 recte 138 alin. ultim, 206 și 211 din legea de organizare judecătorească, a art. 12 și 104 din Constituție și 28 din procedura penală; II) violarea principiului autorității lucrului judecat; III) omisiune esențială și violarea drepturilor câștigate și IV) denaturarea adevărului ce rezultă din acte.

Înalta Curte de Casație s. III-a a respins toate aceste motive de recurs și întrucât recurentul în instanță, a invocat și chestiunea neconstituționalității art. 139 și 193 (modificate 138 și 192) din legea de organizare judecătorească, a trimis dosarul Secțiunilor Unite.

Văzând motivele de neconstituționalitate astfel formulate :

Dispozițiunile art. 139 și 193 (modific. 138 și 192) din legea de organizare judecătorească din anul 1926, cu toate modificările ei până în prezent sunt contrarii principiilor garantate prin Constituție.

- I. Principiul celor două grade de jurisdicțiune.
- II. Principiului de egalitate înaintea legilor.
- III. Principiului libertății dreptului de apărare.
- IV. Principiului de stabilitate în funcțiune publică prevăzute expres de art. 5, 8, 10, 12, 103 și 104 din Constituție.

Desvoltarea :

În adevăr, din cuprinsul disp. art. 193 și 139 (modif. 139 și 192), din legea de organizarea judecătorească cu toate modificările ei până în prezent, se constată că Ministerul Justiției, având acțiune de disciplină și privighere asupra magistraților stabili (amovibili), în baza acestui drept cezarian, îi poate pedepsi pe acești magistrați, în primă și ultimă ins-

tanță fără drept de apel, orice fel de pedepse din cele mai grave chiar și cu disponibilitatea și destituirea, numai pe baza unui simplu raport de anchetă făcut de inspectorul judecătoresc sau de alt magistrat delegat de ministru, procedură sui generis, care de cele mai multe ori se face fără ascultarea celui învinuit, prin exces de zel sau patimă, prin călcarea dreptului sfânt de apărare și a tuturor garanțiilor de chemare în judecată acordată de lege tuturor celorlalți funcționari publici. Dar mai ales asemenea măsuri disciplinare conferite prin aceste texte Ministerului Justiției, în prim și ultim resort, fără drept de apel sau recurs, contravine celor mai elementare și eterne principii de drept prevăzute în pactul fundamental, Constituția care este pavăza legilor și garanția tuturor drepturilor cetățenilor, astfel că aceste texte sunt contrarii principiilor statornicite în Constituție și anume:

1) Principiului celor două grade de jurisdicțiune, pentru că astfel după cum este alcătuirea noastră judecătorească și a mai multor State moderne, principiul care de altfel rezidă în disp. art. 103 din Constituție și care prevede că dreptul de recurs, (în înțelesul propriu al cuvântului și de apel), este de ordin constituțional, adică acest principiu a fost statornicit în Constituție în sensul că, în contra hotărârilor primei instanțe, părțile să aibă obligator drept de apel sau de recurs la instanțe mai superioare unde sunt judecători mai bătrâni și cu mai multă experiență, cari să poată corecta erorile judiciare și greșelile comise de prima instanță. Or, aceste texte din legea de organizare judecătorească neprevăzând dreptul de apel sau de recurs în contra măsurilor disciplinare luate de ministru în virtutea dreptului său cezarian în prim ultim resort, sunt neconstituționale, pe lângă că este și pericolul organizării Statului și magistraturii, pentru că s'au văzut destituții, mutații și suspendații aproape zilnic o serie de magistrați fără nicio vină, care poate nu erau pe placul ministrului, care în toate cazurile fiind un om politic, este supus influențelor și sugestiunilor, apoi un asemenea procedeu fără de seamă și nemai pomenit în analele legislațiunilor moderne, ca un om politic să aibă dreptul de a dispune de soarta unor magistrați, mai rău decât de un aprod sau simplu impiegat de grefă, nu cadrează cu timpurile de astăzi mereu în progres, și dacă politica a pătruns în familie, biserică și școală, apoi ea nu are ce căuta în organizarea magistraturii sub nicio formă și sub niciun cuvânt, căci un Stat nu se menține prin politică ci prin muncă cinstită și Justiție independentă și imparțială.

Nu este drept și nici constituțional, ca în secolul de astăzi să vedem cazuri de patimă și persecuție, ce se depune de oamenii politici, pentru distituirea, mutarea și suspendarea magistraților stabili în diferite părți ale țării subminate de racila de patimă politică căci ?

Ce fel de independență și spirit de imparțialitate mai poate fi la un magistrat supus la discreția și bunul plac al politicienilor, și exemple sunt tristele cazuri ale magistraților: Jianu, prim-procuror de Olt, Cobjilă de Bălți, Costrachevici Hotin, și alții, dar cel mai caracteristic este cazul procurorului Melinte, care scărbît de persecuțiunile politice a dimisionat din magistratură, descriind în demisia sa cu durere răul și defectuosul sistem al organizării magistraturii în privința sistemului de pedeapsă acordată ministrului.

2) În al doilea rând aceste texte contravin principiului de egalitate înaintea legilor. Principiu prevăzut în art. 8—10 și 12 din Constituție, drept care a existat în toate timpurile și care este recunoscut ca fiind de ordin constituțional, pentru că în adevăr: Dacă comparăm situația, arbitrară și nesigură a magistraților stabili, în raport cu a magistraților inamovibili și a tuturor celorlalți funcționari publici, vedem că, prin aceste toate situația celor stabili este pusă într-o stare de ne-

siguranță și inferioritate, veșnic la dispoziția și arbitrarul ministrului, fără nicio garanție sau drept de apărare, chemare în judecată, cu drept de apel, de recurs, etc., pe când toți ceilalți magistrați și funcționari publici chiar numiți provizoriu, au acest drept garantat prin legile lor organice și prin Statutul funcționarilor publici, adică în materie de pedepse disciplinare, sunt chemați în judecată, li se comunică actul de acuzare, cu drept de apărare, de apel, de recurs, etc., și deci este nedrept și inuman, și neconstituțional, ca un simplu și umil impiegat de judecătorie numit chiar provizor, să aibă mai multe drepturi decât un magistrat stabil numit prin Decret Regal.

Apoi intenția legiuitorului n'a fost să creeze privilegii și nici legi, care pentru unii să fie mămă, iar pentru alții ciuamă, și nici n'a înțeles să sustragă anumite persoane dela judecătoria firească prevăzută de lege în apel, recurs, etc.

3) Motivul trei de recurs special, constă în faptul că aceste texte art. 139 și 193 (138 și 192) din legea de org. jud., contravin principiului de stabilitate în funcțiune prevăzut de art. 104 din Constituție și 138 (137) din legea de org. jud.; căci prin aceste texte se prevede că sunt declarați stabili toți magistrații membri ministerului public de pe lângă Curțile de Apel și tribunale, precum și supleanții și ajutoarii de judecatori. Or, dacă acești membri ai ordinului judecătoresc sunt declarați stabili, apoi este neconstituțional conform art. 104 din Constituție ca ministrul prin o lege ordinară să-și aroge drepturi de a pedepsi după bunul plac și injecțiuni politice.

4) Motivul patru de recurs constă în faptul că aceste texte, calcă principiul libertății dreptului de apărare, cel mai sfânt drept prevăzut de art. 5 din Constituție și care este respectat, chiar și de Curțile Marțiale în timp de război pentru spioni și dezertori la inamic.

Orî din dispozițiunile acestor texte din legea de org. judec. art. 139 și 193, nu rezultă că ministrul ar fi obligat să respecte dreptul de apărare al magistratului stabil și cu atât mai puțin acest drept de ascultare al magistratului nu este impus nici organului delegat cu ancheta, și de aceea în decursul timpului s'au comis cele mai grave abuzuri, nenumărați magistrați au fost pedepsiți pe nedrept și atacând în contencios actele abuzive de autoritate, Justiția a găsit că toate aceste acte erau făcute cu călcarea legilor dispunând anularea lor, și astfel s'a produs o situație haotică și dăunătoare bunului mers al Statului, care a plătit despăgubiri însemnate celor pe nedrept pedepsiți și scoși ilegal din funcțiuni, măsuri care în interesul Statului și cetățenilor, n'ar mai trebui să dănuiască, astfel că pentru toate aceste motive, textele mai sus vizate art. 139 și 193 (138 și 192), din legea de org. judecătorească, urmează a fi declarate ca neconstituționale.

Cuvântul autorizat al supremei instanțe în Secțiuni Unite, va pune capăt unei stări haotice și va reda siguranța și independența magistraturii, așa cum a fost în toate timpurile și cum trebuie să fie și astăzi în secolul nostru modern, în interesul Statului și pentru prestigiul magistraturii care este fundamentum regnorum.

Având în vedere că prin aceste motive se sustine că dispozițiunile art. 139 și 193 (modif. 138 și 192) din legea de organizare judecătorească contravin în primul rând principiului celor două grade de jurisdicțiune prevăzut de art. 103 alin. 3 din Constituție, în al doilea rând principiului de egalitate înaintea legilor prevăzut de art. 8, 10 și 12 din Constituție, în al treilea rând principiului de stabilitate în funcțiune prevăzut de art. 104 din Constituție și în sfârșit principiului libertății dreptului de apărare prevăzut de art. 5 din Constituție;

Considerând că art. 138 din legea de organizarea judecătorească, după ce enumeră modurile de pierdere a funcțiunii și condițiunile de transferare pentru magistrații inamovibili, în aliniatul final ocupându-se de magistrații stabili arată că aceștia nu pot fi transferați, suspendați, puși în disponibilitate sau destituiți de către ministru decât pe baza unui raport de anchetă motivat, făcut de inspectorul judecătoresc sau de alt magistrat delegat de ministru, conform legii și pentru abateri grave dela datorie;

Că de asemeni, art. 192 din aceeași lege, prevede că ministrul de justiție are acțiune de disciplină asupra magistraților amovibili, repetând că aceștia nu pot fi transferați, suspendați, puși în disponibilitate sau destituiți decât în conformitate cu art. 138;

Având în vedere că prima critică de neconstituționalitate ce se aduce acestor texte constă în aceea că ele ar viola principiul celor două grade de jurisdicție, principiul care rezidă după susținerea recurentului în dispozițiunile art. 103 alin. 3 din Constituție;

Considerând că principiul celor două grade de jurisdicție asigură părților dintr'un litigiu dreptul de a face apel contra unei prime hotărâri la o autoritate judecătorească superioară;

Că în afară de faptul că acest principiu se referă numai la hotărâri judecătorești iar nu și la acte administrative de autoritate cum sunt acelea pe care ministrul justiției le poate săvârși în baza textelor de lege reproduse mai sus, dar principiul menționat nici nu este prevăzut în vreun text din Constituție și cu atât mai puțin în art. 103 alin. 3 care nu se ocupă de calea de atac a apelului ci de aceea a recursului, proclamând-o numai pe aceasta din urmă de ordin constituțional;

Având în vedere cel de al doilea motiv de neconstituționalitate privitor la violarea principiului de egalitate înaintea legilor prevăzut după cum susține recurentul, în art. 8, 10 și 12 din Constituție;

Considerând că prin textele din legea de organizare judecătorească menționată mai sus, se prevede că ministrul de justiție are acțiunea de disciplină asupra magistraților amovibili, cari pot fi transferați, suspendați, puși în disponibilitate sau destituiți pentru abateri grave dela datorie, de ministrul singur, pe baza unui raport de anchetă judecătoresc;

Că acesta fiind cuprinsul textelor criticate ele nu contravin principiului egalității cetățenilor prevăzut de art. 8 și 10 din Constituție, întrucât se aplică fără nicio deosebire, tuturor persoanelor cari au îmbrățișat funcțiunea de magistrat amovibil;

Că în ce privește art. 12 din Constituție, ce se preține de asemeni că ar fi contrazis de art. 138 și 192 din legea de organizare judecătorească, acesta este cu totul străin discuțiunii speții de față unde textele de lege menționate nu sustrag pe recurent dela anumiți judecatori pe cari i-ar da legea;

Având în vedere că cel de al treilea motiv de neconstituționalitate se referă la violarea art. 104 din Constituție, care prevede că judecătorii sunt inamovibili în condițiunile speciale pe cari legea le va fixa;

Că însă textele de lege sus menționate acordând ministrului dreptul de a lua măsurile disciplinare acolo indicate, nu contravin principiului inamovibilității judecătorilor, întrucât aceste măsuri se arată că nu pot fi luate de ministrul singur decât contra magistraților cari nu sunt inamovibili și cari se bucură

numai de stabilitate, situațiune de drept care nu este garantată de Constituție;

Având în vedere că ultimul motiv de neconstituționalitate se referă la violarea art. 5 din Constituție care ar garanta, după susținerea recurentului libertatea dreptului de apărare;

Considerând însă că articolele de lege pretinse neconstituționale nu interzic dreptul de apărare magistraților stabili învinuiți de abateri grave dela datoria lor;

Că de altfel libertatea dreptului de apărare nu este un principiu garantat de Constituție iar textul art. 5 invocat de recurent nu se referă la acest drept;

Că față de cele arătate mai sus motivele de neconstituționalitate fiind neîntemeiate recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge motivele de neconstituționalitate și în consecință, respinge recursul.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE COMISIUNEA SPECIALĂ DE CERCETARE PENTRU CONTROLUL AVERILOR

Audiența dela 28 Februarie 1935

Președinția d-lui V. ERBICEANU, cor s lier
Ordonanța de clasare nr. 1/1935. Dosar nr. 2/934

Legea pentru controlul averilor. Afirmațiuni făcute prin articol de ziar că o persoană a „jăcmănit” bugetele tuturor guvernelor. Cerere din partea celui vizat de a i se controla averea. Citarea denunțatorului. Lipsa caracterului imputărilor în sensul legii. Clasare.

Când afirmațiunile cuprinse într-un articol de ziar și declarațiunea dată în fața Comisiunii de control al averilor, de către autorul aceluia articol contra unei persoane, nu au caracterul unor imputări în sensul legii, deoarece ele nu conțin nici cea mai vagă indicațiune din care să reiasă că averea pe care o posedă reclamantul nu s'ar putea justifica prin mijloacele sale bănești normale și licite, urmează a se da în cauză ordonanța de clasare.

S'a luat în cercetare cererea făcută de d-l Nicolae Iorga, profesor universitar și senator de drept, fost prim-ministru și rector al Universității din București, pentru a se proceda la controlul averii sale, conform art. 1 și 2 alin. b pct. 1, din legea dela 18 Octomvrie 1932.

Comisiunea,

Asupra cererii de față.

Având în vedere actele dela dosar din care rezultă că Nicolae Iorga, profesor universitar și senator de drept, fost prim-ministru și rector al Universității din București, a cerut pe baza art. 1 și 2 alin. b pct. 1 din legea dela 18 Octomvrie 1932, prin petițiunea înregistrată la nr. 23844 din 18 Decemvrie 1934, să se dispună controlul averii sale, întrucât anumite persoane interesate răspândesc șvonuri tendențioase lăsând să planeze suspiciuni asupra averii și mijloacelor sale de existență.

La 12 Ianuarie 1935 numitul a depus o declarațiune conform art. 4 din lege cuprinzând averea sa și mutațiunile intervenite, prin care arată că averea agonisită după 40 ani de muncă se compune din: 1) un imobil situat în comuna Văleni, jud. Prahova, 2) o vilă

în Sinaia, 3) o vilă la Mangalia și 4) un teren în Albania, ce i-a fost dăruit de M. Sa Regele Albaniei.

În afară de aceste imobile, dintre care cel dela punctul 2 l-a donat ficei sale, iar jumătate din cel dela punctul 4 l-a dăruit Ministerului de Instrucțiune Publică, reclamantul menționează că a construit și achiziționat după 15 August 1914 o serie de imobile care astăzi nu-i mai aparțin, ele formând un așezământ cultural denumit: „Uniunea Fundațiunilor culturale Nicolae Iorga”, după cum se constată din actul constitutiv anexat în copie, autenticat de Trib. Ilfov s. Notariat la nr. 34445 din 1933.

Imobilele prevăzute în acest act sunt situate în comuna Vălenii de Munte și se compun din: 1) un imobil în care este sediul Universității Populare „Nicolae Iorga”, 2) un imobil în care se află școala de misionare „Regina Maria”, 3) un imobil în care se află așezământul cultural „Regele Ferdinand”, 4) un imobil în care este așezământul cultural „Principesa Elena”, 5) un imobil în care se află sediul „Asociației Absolvenților școlii de misionare”, 6) alt imobil în care este instalat muzeul bisericesc, 7) un imobil unde funcționează tipografia „Datina Românească”, 8) un imobil în care este sediul Casei Universității Populare și în fine, 9) imobilul din București, șoseaua Bonaparte, locuința sa și sediul Fundațiunii culturale Nicolae Iorga.

La 29 Ianuarie 1935 reclamantul depune o nouă petițiune, arătând că a fost determinat să ceară controlul averii sale de articolul apărut în ziarul România Nouă la 15 Decemvrie 1934 — după care anexează un extras — articol în care d-l Dr. Zaharia Boilă, ziarist din Cluj, autorul articolului, afirmă că dânsul ar fi „jăcmănit bugetele tuturor guvernelor, că n'are nicio autoritate morală, etc.”. Fiind astfel indicat ca autor al imputărilor d-l Zaharia Boilă, acesta a fost citat și prezentându-se în fața comisiunii în ziua de 26 Februarie 1935, a declarat că n'a cerut revizuirea averii d-lui profesor Nicolae Iorga și nici n'a făcut afirmațiuni care priveau o acaparare ilicită de avere în sensul legii: că în articolele pe care le-a scris a afirmat numai că d-l Iorga, în calitate de director de ziar, a primit subvenții pentru campanii politice, dar prin aceasta n'a înțeles să atace cinstea sa personală, ci atitudinea sa politică. Această declarațiune semnată de Dr. Zaharia Boilă a fost constatată prin proces-verbal încheiat conform art. 8 din lege.

Considerând că art. 2 alin. b pct. 1 din legea dela 18 Octomvrie 1932 permite, în adevăr, că averea prevăzută în articolul precedent să fie controlată și după cererea înseși persoanelor enunțate în art. 1 în cazul când averea lor a format obiectul unor imputări publice, cu excepția miniștrilor.

Considerând că din textul acestui articol, precum și din spiritul și economia legii, ca și din dezbaterile parlamentare care o însoțesc rezultă că sus citata dispozițiune a fost edictată în scopul de a da posibilitatea celor ce au fost atacați prin presă în privința modului cum și-au dobândit averea, să justifice averea pe calea controlului organizat prin această lege contradictor cu autorii imputărilor, care potrivit art. 8 vor trebui să fie citați în fața comisiunii, ei luând rol de denunțatori în cazul când declară că mențin acele imputări.

Că, prin urmare, atâta timp cât averea aparținând unei persoane al cărei patrimoniu este susceptibil de

control în baza art. 1 din lege, nu a format obiectul unor imputări publice, este cert că acea persoană nu se poate adresa organelor instituite prin lege pentru a cere și obține controlul averii, deoarece dreptul acordat de legiuitor prin sus menționata dispozițiune nu este pur și simplu, ci subordonat unei condițiuni formale, și anume, să existe imputări publice fără de care dreptul de a cere controlul nu poate fi exercitat.

Considerând că asemenea imputări publice pentru a îndreptăți formularea unei cereri de control trebuie să conțină cel puțin indicațiuni din care să rezulte că formațiunea sau sporirea averii aparținând persoanei care înțelege singură să ceară controlul, nu se justifică cu mijloacele sale bănești normale și licite, căci această avere legea prin art. 5 o consideră ca fiind dobândită în mod ilicit și în prejudiciul Statului, dacă, bine înțeles, nu se face dovadă contrară.

Considerând că în speță, după cum s'a arătat, reclamantul a cerut controlul averii sale, pe motivul că persoane interesate — pe care însă nu le-a numit — ar fi răspândit prin șoaptă și prin presă șvonuri tendențioase cu privire la averea și mijloacele sale de existență, iar ulterior, a precizat că a făcut această cerere, determinat de articolul scris de d-l Zaharia Boilă în ziarul „România Nouă” din 15 Decembrie 1934, articol prin care i se aduce o serie de încredințări referitoare la averea sa.

Considerând că din cuprinsul acestui articol intitulat „Apostolul Diurnist” se constată că autorul face afirmațiunea simplă și nedovedită că reclamantul ar fi „jăcmănit” bugetele tuturor guvernelor, primind 800.000 lei sau poate chiar mai mult dela guvern, pentru a duce campanie împotriva d-lui Iuliu Maniu.

Că, însă, autorul articolului, prin declarațiunea făcută în fața Comisiunii, a precizat că n'a cerut revizuirea averii d-lui Iorga și nici n'a făcut vreo afirmațiune care să privească vreo acaparare ilicită de avere; că a scris numai că d-l Iorga, în calitate de director de ziar ar fi primit subvenții pentru campanii politice și că prin articolele publicate, n'a înțeles să atace cinstea personală a d-lui Iorga ci atitudinea sa politică.

Considerând că afirmațiunile cuprinse în articolul citat, cum și declarațiunea dată în fața comisiei nu au caracterul unor imputări în sensul legii, deoarece ele nu conțin nici cea mai vagă indicațiune din care să reiasă că averea pe care o posedă reclamantul nu s'ar justifica prin mijloacele sale bănești normale și licite.

Că, astfel fiind și întrucât în lipsa unor atari imputări publice, neputându-se cere controlul averii, urmează a se da în cauză ordonanță de clasare.

Pentru aceste motive, clasează cererea făcută de Nicolae Iorga, profesor universitar și fost prim-ministru.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II-a

Audiența dela 26 Mai 1934

Președenția d lui N. GEORGIAN, președinte
Nae Constantinescu cu Soc. „Oțelul Boehler” și a
Jurnal nr. 4115. Dos. 818/934

Apel. Închiderea judecății. Retragera în apel a acțiunii, care fusese respinsă de prima instanță, menținând pe rol apelul. Admisibilitate. Art. 260 pr. civ.

Intru cât apelul este devolutiv de instanță, este admisibilă cererea unui apelant de a se lua act că, în

apelul său, — introdus în contra unei sentințe prin care, admitându-se cererile adversarilor săi, judecate, împreună cu cererea sa, cererea sa a fost respinsă, — menținând pe rol acest apel și, deci, în cercetarea lui, înțelege să-și retragă cererea sa introductivă de instanță, deși aceasta a fost soluționată prin sentința apelată, care a respins-o și care a admis, în același timp, cererile conexe ale celorlalte părți și deși părțile adverse, care au avut câștig de cauză, se opun la cererea apelantului, cerând să se procedă la judecarea apelului, pe care apelantul nu înțelege să îl retragă.

Curtea în majoritate,

Asupra apelului introdus de Nae Constantinescu în contra sentinței cu nr. 180 din 1934, a Tribunalului Prahova s. II-a:

Având în vedere că din actele din dosarul cauzei și din concluziunile părților se constată următoarele:

Prin sentința comercială nr. 180 din 1 Martie 1934, Tribunalul Prahova s. II-a admite opozițiunile făcute de creditorii „Oțelul Boehler” societate anonimă română din București, B-dul Domniei nr. 1 și Vasile Ciocoiu din București, str. Albă, nr. 1, în contra omologării concordatului preventiv solicitat de comerciantul Nae Constantinescu din Ploiești și respinge cererea de omologarea concordatului solicitat de comerciantul Nae Constantinescu din Ploiești str. Romană nr. 4.

Contra acestei sentințe, prin petițiunea rapătată la această secțiune, înregistrată la nr. 5302 din 27 Martie 1934, declară apel în termen, Nae Constantinescu.

Având în vedere că apelantul Nae Constantinescu a cerut Curții să ia act de declarația sa de retragere a cererei de concordat preventiv, fără a mai avea dreptul să introducă o nouă cerere de concordat și de rezerva sa că înțelege să beneficieze de dispozițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole si urbane din 7 Aprilie 1934, cerere la care intimata „Oțelul Boehler” s'a opus cerând a se judeca și a se respinge apelul ca nefondat, intimatul V. Ciocoiu nu s'a opus cerând cheltueli de judecată, iar judecătorul concordatar nu s'a opus;

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 260 din codul de procedură civilă în cazul când reclamantul declară că nu mai are nici o pretenție față de pârît, judecata va încuviința închiderea procesului, fără împiedicarea despăgubirilor pentru pagubele ce va fi putut cauza pârîtului;

Că din cuprinsul acestei dispozițiuni rezultă că dezistarea sau renunțarea la dreptul de acțiune în contra unei părți este un act unilateral, un drept al reclamantului de care acesta se poate folosi oricând și chiar contra voinței părții adverse, care la rândul ei nu are decât dreptul de a cere obligarea reclamantului la plata despăgubirii pentru daunele ce i-a cauzat prin introducerea unei acțiuni neintemeiate, dar nu se opune la închiderea procesului pornit contra ei;

Că făcând în cauză aplicațiunea acestor principii urmează a se găsi că cererea de a se lua act de declarația de retragere a cererei de concordat, făcută de apelantul reclamant este admisibilă, întrucât apelul fiind devolutiv și deci punând în discuție înseși motivele cererei de concordat reclamantul și-o poate retrage până nu a intervenit o hotărâre definitivă;

Că deci pentru toate aceste considerațiuni, cererea de închiderea procesului privitor la cererea de concordat preventiv, urmează a fi admisă, a se închide pricina, luându-se act de declarația apelantului că-și rezervă dreptul a beneficia de dispozițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, bine înțeles dacă instanțele competente vor constata că poate beneficia de dispozițiunile acestei legi;

Obligă pe apelant să plătească intimatului Vasile Ciocoiu, suma de lei 7.000 (șapte mii) cheltueli de judecată, apreciate de Curte.

(ss) N. Georgian, I. Bottez, I. Floares, Ch. Alimănescu.

O P I N I U N E

Asupra cererii făcute de apelantul Nae Constantinescu că, fără să-și retragă apelul introdus în contra sentinței comerciale cu nr. 180 din 1934, a Tribunalului Prahova, s. II-a, p. in care admitându-se opozițiile creditorilor săi, i s'a respins cererea de omologarea concordatului, cerere la care intimăți creditorii, cărora li s'au admis opozițiile prin sentința apelată, se opun :

Având în vedere că din examinarea dosarului se constată în fapt că apelantul Nae Constantinescu prin petiția înreg. la nr. 16312 din 5 August 1933, a cerut Tribunalului Prahova s. II-a, acordarea beneficiului legii concordatului preventiv pentru plata datoriilor sale comerciale;

Că, prin sentința comercială cu nr. 180 din 1 Martie 1934, a acelui tribunal, admitându-se opozițiile creditorilor Societatea Anonimă Română „Oțelul Boehler” și Vasile Ciocoiu în contra omologării concordatului făcută de comerciantul Nae Constantinescu și respingându-i-se cererea acestuia de omologarea concordatului, prin petițiunea primită pe lângă adresa Tribunalului Prahova s. II-a, înreg. la nr. 5302 din 27 Martie 1934, introduce apelul de față, prin care cere reformarea sentinței primei instanțe, respingându-se opozițiile creditorilor și admitându-i-se cererea de concordat;

Că, în ședința de astăzi, apelantul Nae Constantinescu cere ca, în apelul pe care l-a făcut să se ia act că își retrage cererea de omologarea concordatului introdusă înaintea primei instanțe și soluționată prin sentința apelată;

Considerând că dacă, în ce privește apelul cu judecarea căruia este investită această instanță, Curtea ar urma să ia act de retragerea lui, în cazul când apelantul ar formula o asemenea cerere, rămânând astfel definitivă sentința primei instanțe, în ce privește cererea apelantului de a se lua act că în apelul introdus în contra sentinței primei instanțe înțelege ca, menținând pe rol cercetarea lui și deci în însăși soluționarea acestui apel, să-și retragă cererea introdusă înaintea primei instanțe, rămânând astfel sentința tribunalului fără nici un efect, Curtea nu poate lua act de o asemenea cerere, din moment ce cererea introductivă de instanță a fost soluționată de prima instanță prin sentința apelată, sentință care nu poate fi desființată prin declarația părții, ci reformată numai de această Curte, dacă judecând apelul, ar găsi că cererea introductivă de instanță urmează să primească o altă soluțiune;

Că a admite că s'ar putea lua act de o asemenea cerere ar însemna să dăm posibilitatea părții căreia i s'a respins cererea, ca nefondată, admitându-se opozițiile creditorilor săi, să ajungă la reformarea sentinței care i-a respins cererea, nu arătând, pe calea apelului, împejurările de fapt și principiile de drept care ar duce la admiterea unei soluțiuni contrarii ci făcând o simplă declarațiune că-și retrage cererea deja soluționată, ceea ce nu se poate admite, asemenea declarațiuni de voință neconstituind argumente și mai ales neputând avea tăria, ca prin simplă pronunțare a lor o sentință care, până la reformarea ei constituie autoritate de lucru judecat, să înceteze să mai aibă efect.

Pentru aceste motive, subsemnatul **Ștefan P. Mihăileanu**, Consilier al acestei Curți, suntem de părere să se respingă cererea de a se lua act de retragerea cererii introductive de instanță.

(ss) Ștefan P. Mihăileanu.

COMISIUNEA DE APEL PENTRU AȘEZAREA CONTRIBUȚIUNILOR DIRECTE DIN JUȚ. CONSTANȚA

Audiența dela 30 Ianuarie 1935

Prezidenția d-lui MARIN STĂNESCU, judecător

Societatea Leonida & Co. cu Administrația
Financiară Constanța

Decizia nr. 780

Automobile. Impunerea pe numerele de garaj.

Legea pentru așezarea unui impozit pe automobile din 1 Ianuarie 1929.

Legea din 1 Ianuarie 1929 impune pe proprietarul de automobile, pentru acele vehicule pe care le întrebuințează, iar nu pentru numărul pe care ele îl poartă, astfel că acela care are numai număr de automobil, dar nu și automobilul de care să se folosească personal, cum e cazul comercianților sau atelierelor de automobile care posedă numere de garaj (numere W) pentru probarea automobilelor, nu poate fi supus la impozitul prevăzut de această lege.

Comisiunea,

Asupra apelului de față:

Având în vedere că prin procesul-verbal din 14 Noemvrie 1934, dresat de d-l Virgil Zaharia, controlor pe lângă Ad.ția de Constatare Constanța, Societatea Anonimă „Leonida et Co.”, este impusă la plata sumei de lei 10.000 (zece mii) pentru că a întrebuințat dela 31 Decemvrie 1931 și până la 31 Decemvrie 1932, numărul de garaj 938, la vânzarea automobilelor;

Că, în contra acestui proces-verbal, contribuabilul a făcut apelul de față, susținând că impunerea nu are nici o bază legală, deoarece singura taxă pe care trebuie să o plătească pentru folosirea numerelor de garaj, este aceea de 500 lei anual, înființată prin art. 84 al regulamentului legii circulației din 10 Ianuarie 1931, taxă pe care a plătit-o, iar impunerea ce i s'a făcut privește numai pe proprietarii de automobile care le folosesc pentru interesele lor particulare;

Considerând că după art. 1, din legea pentru așezarea impozitului pe automobile din 1 Ianuarie 1929, toți posesorii de automobile sunt supuși unui impozit anual, care variază după greutatea vehiculului automobil, iar taxele următoare stabilesc că orice vehicul automobil nu poate circula fără un permis fiscal, controlul făcându-se după numărul permiselor de circulație, comunicate administrațiilor financiare de către autoritățile de poliție respective;

Că în speță, fiscalul constatând că apelantul a întrebuințat un număr de garaj prin aplicația textului sus citat, l-a supus la plata unui impozit de lei 10.000, calculat în raport cu greutatea și numărul automobilelor vândute dela 31 Decemvrie 1931 și până la 31 Decemvrie 1932;

Că deci chestiunea care urmează a fi rezolvată este dacă impozitul, prevăzut de legea din 1 Ianuarie 1929, se aplică și comercianților de automobile pentru numerele de garaj ce întrebuințează la vânzarea automobilelor;

Considerând că din textul art. 1, citat și din economia întregii legi din 1 Ianuarie 1929, rezultă că impozitul este suportat numai de proprietarii de automobile sau în orice caz de aceia cari se folosesc personal de aceste automobile; că aceasta este atât de adevărat încât legea din 1 Aprilie 1933 — care a abrogat legea din 1 Ianuarie 1929 — o spune categoric: „toți proprietarii de automobile” sunt supuși la plata impozitului prevăzut de lege;

Ca atare, din acest punct de vedere apelantul nefiind proprietarul nici unui automobil nu ar fi supus la plata impozitului prevăzut de această lege;

Că pe de altă parte, după legea circulației, fiecare vehicul automobil trebuie să poarte un număr de ordine, care se dă deodată cu permisul de circulație;

Că art. 84 din regulam. legii din 10 Ianuarie 1931 prevede că firmelor comerciale, care se ocupă cu vânzarea automobilelor, cum și fabricelor și atelierelor de construcții, montare sau reparare a acestui fel de vehicule, li se vor atribui numere speciale de circulație, scrise cu roșu și precedate de litera W. în virtutea căruia se poate face circulația provizorie pentru probă, iar aliniatul 3 al aceluiași articol adaugă categoric că aceste vehicule sunt scutite de plata taxelor comunale de circulație și a impozitului fiscal respectiv, în schimb aliniatul următor supune fiecare număr W. la plata unei taxe de 500 lei, care în speță nu se contestă că a fost achitată;

Că deci, și din acest al doilea punct de vedere rezultă că comerciantul de automobile nu poate fi supus plății impozitului fiscal, căci regulamentul circulației nu numai că nu contrazice, ci explică legea din 1 Ianuarie 1929; în adevăr, legea a creat un impozit în sarcina posesorilor de automobile cari se folosesc de ele în interesul lor particular, iar regulamentul circulației impune pe vânzătorii de automobile numai la o taxă nu în raport cu numărul automobilelor vândute, ci cu numerele W. — denumite numere de garaj — ce întrebuițează. A se admite interpretarea contrară, ar însemna că marii comercianți, cari vând mii de automobile anual, să fie impuși, ca posesori de automobile, la o sumă fantastică, ceea ce, evident, ar fi absurd;

Că din toate acestea rezultă deci, că legea din 1 Ianuarie 1929 a vrut să impună pe proprietarul de automobile, pentru automobilul pe care-l întrebuițează, nu pentru numărul pe care-l poartă acest automobil, așa încât cel care are numai un număr de automobil, dar nu are automobilul și nu se folosește personal de automobil, cum sunt posesorii numerelor W. care întrebuițează automobilele pentru probă, nu poate fi supus la impozitul fiscal;

Având în vedere dispozițiunile art. 77, 78 și urm. din legea pentru unificarea contribuțiilor directe;

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte **Marin Stănescu**, Comisiunea în majoritate admite apelul și anulează impunerea.

NOTA. — Deciziunea de mai sus, pronunțată de Comisiunea de Apel pentru așezarea contribuțiilor directe din jud. Constanța, prezidată de d-l Marin Stănescu, un distins magistrat din tribunalul celui județ, este cea dintâi care soluționează o problemă fiscală provocată de un ordin circular dat administrațiilor financiare de către Ministerul de Finanțe, în Noiembrie 1934, lipsit, socotim noi, de orice fundament legal și juridic, problemă pusă în discuție cu prilejul apelului făcut de Soc. de automobile „Leonida et Co.” împotriva impunerii stabilite de fisc, ca urmare a celui ordin.

De sigur nu este o hotărâre definitivă, fiscul introducând recurs împotriva ei, dar credem că ea prezintă o deosebită importanță pentru numeroasele spețe care s'au ivit, în urma ordinului Ministerului de Finanțe, pus în aplicare în deosebite chipuri, de autoritățile fiscale din diferite județe și cu atât mai importanță cu cât ea analizează amănunțit și cu toată seriozitatea problema de drept ce se pune și o soluționează, după părerea noastră, în perfectă concordanță cu spiritul legii.

Ordinul în chestiune invită administrațiile financiare de constatare să procedeze la impunerea comercianților de automobile și a atelierelor de reparațiuni, pentru numerele de garaj ce au folosit dela 1 Ianuarie

1929, dată la care a intrat în vigoare prima lege pentru așezarea unui impozit pe automobile și până la 1 Aprilie 1933, când a apărut a doua și ultima lege referitoare la acest impozit, impunere care — susține — trebuia să aibă loc pe baza celei dintâi din legile de mai sus și care nu s'a făcut totuși nicăieri, printr-o greșită aplicare a art. 84 din regulamentul legii asupra circulației pe drumurile publice din 10 Ianuarie 1931.

În rândurile de mai jos, ne vom îngădui să examinăm această chestiune pentru a ajunge la concluziunea că punctul de vedere al ministerului nu este fondat, soluțiune concretizată și de instanța de apel din Constanța prin decizia pronunțată.

Legea pentru așezarea unui impozit pe automobile din 1 Ianuarie 1929 este cea dintâi care prevede un impozit pe aceste vehicule, calculat pe o scară progresivă, proporțională cu greutatea automobilului. Art. 1 al legii supune la acest impozit pe toți „posesorii de automobile”. E drept că termenul de „posesor” ar comporta până la un punct oareșcare discuțiune. Din coroborarea acestui articol, însă, cu cele următoare și din toată economia legii reese în mod clar și indiscutabil că legiuitorul a avut în vedere pe „proprietarii” de automobile, acei cari le folosesc în mod permanent, ca pe ale lor și pentru satisfacerea nevoilor respective.

În adevăr art. 2 obligă la facerea unei declarațiuni anuale ce această categorie de contribuabili trebuie să facă iar art. 3 prevede ce se întâmplă dacă în cursul anului încetează „baza de impunere” adică „posesia automobilului”. Reese destul de precis intenția legiuitorului, că impozitul privește pe acei cari, având în proprietatea lor automobilul, îl folosesc în mod permanent și pentru al lor uz.

Legea nu pomeneste nici un cuvânt de aplicarea acestui impozit și așa numitelor „numere de garaj” și cum legile sunt de strictă interpretare nu vedem cum ordinul ministerial ar mări sfera lor de aplicabilitate.

Aceste „numere de garaj” pe care comercianții de automobile le-au deținut totdeauna, au fost și sunt un ce absolut inerent și indispensabil însăși executării comerțului de automobile căci, după cum reese chiar din definiția dată în 1931, prin regulamentul legii asupra circulației, ele „îngăduesc provizoriu circulația pentru probă a vehiculelor cu tracțiune mecanică, destinate exclusiv vânzării și care nu sunt obiectul unei declarațiuni de punere în circulație”.

Nu se pot deci confunda cu numerele definitive și permanente pe care proprietarii și eventual chiar și comercianții sau atelierelor de automobile le ar avea pentru satisfacerea nevoilor și intereselor lor poprii și continui iar nu pentru probarea față de clienți a vehiculelor destinate exclusiv vânzării.

Nu se referă deci legea din 1 Ianuarie 1929 la impunerea numerelor de garaj și nici o autoritate fiscală începând cu însuși Ministerul de Finanțe, nu s'a gândit timp de 5 ani la o astfel de impunere și, de sigur, nu spiritul de fiscalitate a lipsit întotdeauna organelor noastre financiare.

La 10 Ianuarie 1931, apare regulamentul legii circulației, care, cel dintâi, dând definițiunea de mai sus a numerelor de garaj, atribue firmelor comerciale de automobile și atelierelor de construcții și reparațiuni a acestor vehicule, permise speciale de circulație și numere de serie speciale, înființând o taxă de 500 lei pentru fiecare permis, taxă care se depune la Admi-

nistrația financiară și se varsă la stat. Iar art. 84 alin. 3 prevede că „aceste vehicule sunt scutite de plata impozitului fiscal“.

Acesta este regimul permiselor fiscale a numerilor de garaj până la 1 Aprilie 1933 când vine ultima lege a impozitului pe automobile și astăzi în vigoare, care privește chestiunea în ansamblul ei, abrogă legea din 1 Ianuarie 1929 și dispozițiile contrarii din legile existente deci și pe acele ale regulamentului din 10 Ianuarie 1931 și stabilește un regim unitar de impunere a automobilelor. Legea este complectă în sensul că se referă și la impozitul ce urmează a plăti proprietarii de automobile și la taxe ce urmează a plăti „întreprinderile comerciale sau atelierele de construcții și reparații” pentru „plăcile cu numere de identitate” ce se liberează, de aci înainte de percepție, taxă fixată la 10 lei pe zi. Legea este deci precisă, păstrând demarcația ce există între aceste două categorii de automobile: „automobilele *proprietarilor*” supuse la același impozit progresiv și proporțional cu greutatea (ca și legea din 1929) și „plăcile cu numere de identitate” (fostele numere de garaj) pentru care *nu* se plătește impozit fiscal, ci o *simplă taxă*, cum am arătat.

Însăși această demarcație din legea din 1933 arată că plăcile de identitate din această lege, sau numerele de garaj dinainte, cu scopul lor definit, nu sunt considerate la fel cu numerele deținute de proprietarii permanenți de automobile, fixându-se baze de impunere cu totul distincte. De astădată legea întrebuintează termenul de *proprietari*, cu mult mai propriu decât cel de *posesor*, întâlnit în legea din 1929 și aceasta credem că este o indicație prețioasă pentru interpretarea intenției legiuitorului din 1929.

Din toate cele de mai sus rezultă că :

a) Între 1 Ianuarie 1929—10 Ianuarie 1931, numerele de garaj nu aveau a suporta nici un impozit, legea în vigoare în acest timp referindu-se numai la automobilele posesorilor definitivi și permanenți, adică ale proprietarilor de automobile;

b) că pentru întâia oară numerele de garaj sunt supuse la plata unei *taxe*, la 10 Ianuarie 1931, prin regulamentul legii circulației;

c) că dela 1 Aprilie 1933 până în prezent proprietarii de automobile au a plăti un impozit propriu și proporțional cu greutatea, iar comercianții și atelierele de automobile o taxă pentru plăcile de identitate (fostele numere de garaj).

Ministerul însă în goana după venituri, vine în Noemvrie 1934 cu ordinul circular și dispune, în 1934, impunerea pe anii 1929—1933, a tuturor numerelor de garaj deținute de comercianții și atelierele de automobile, conform cu legea din 1929.

Ordinul motivează această impunere pe considerențele că regulamentul din 1931 nu putea abroga și desființa dispozițiile legii din 1929.

Temeiul acesta nu credem că poate rezista, căci nu e cazul vreunei abrogări sau desființări ceea ce ar fi cu adevărat o eroare, întru cât, socotim că, neexistând în legea din 1929 o dispoziție de impunere a numerelor de garaj, iar regulamentul prevăzând pentru întâia oară taxa anuală de 500 lei, nu a avut ce să abroge.

De asemenea că, prevăzând prin art. 84 alin. 3, că numerele de garaj sunt scutite de plata impozitului fiscal nu face altceva de cât să constate o stare existentă, adică aceea că pentru numerele de garaj nu se plătește nici un impozit.

Impunerea recomandată de ordinul ministerului fiind greu de stabilit în practică, căci numerile de garaj serviseră cum e firesc, la probarea diverselor automobile, având diferite greutăți și dat fiind criteriul progresivității și proporționalității cu greutatea prevăzută de lege pentru automobilele „posesorilor”, ministerul indică „să se considere greutatea medie a automobilelor folosite” obligând pe contribuabili să facă dovada acestei greutăți. Contrar, spune ordinul, se va stabili maximum impozitului de 10.000 lei. Inutil să arătăm că dat fiind imposibilitatea de a se prezenta dovada mediei greutății automobilelor, s'a aplicat pretutindeni numai acest maximum. Adăugăm că, cerându-se ca impunerea să se facă neapărat până la 1 Ianuarie 1935, spre a evita ca impozitele pe 1929 să se prescrie, autoritățile fiscale s'au încurcat cu desăvârșire în aplicarea ordinului ministerial, unele făcând impunerea fără a respecta prevederile legale și chiar ale ordinului care prevede citarea contribuabilului etc., unele încheind de-a-dreptul procese verbale de contravenție, altele pășind direct la urmărire, fără altă formalitate prealabilă; de unde, un potop de apeluri sau variate contestațiuni, după cum se prezintă cazul.

În asemenea situațiune socotim că deciziunea apărută la Constanța soluționând primul apel la o atare impunere, este de mare folos în speță și cu atât mai interesantă cu cât ea examinează chestiunea amănunțit și complect prin prisma textelor de legi pe care le-am amintit și e motivată, după a noastră părere, într'un spirit perfect juridic iar soluțiunea la care ajunge este cea mai potrivită și conformă cu spiritul legii și intențiunea legiuitorului.

EUGEN NECULAU

Avocat

P. Ș. — În cursul lunei Martie, soluțiunea comisiei de apel din Constanța, a fost adoptată și de comisiunile de apel din Craiova și Timișoara.

CATRE D-NII ABONAȚI

Rugăm stăruitor pe domnii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorului nostru Mihail Stama, singurul împuternicit pentru provincie, d-l C. Petculescu fiind pentru Capitală, și a binevoi să trimeată achitarea abonamentului, prin mandat poștal direct la Administrația Revistei CURIERUL JUDICIAR București, Artei 5 notând pe cotorul mandatului poștal, abonamentul datorat partida nr... Iar atunci când fac plăți încasatorilor noștri mai sus arătați, să se ceară chitanțe din chitanțierul nostru pentru sumele ce plătesc.

A apărut:

TRATAMENTUL INFRACȚORULUI MINOR ÎN DREPTUL PENAL COMPARAT, partea I, Evoluția istorică, de *George Solomonescu*, magistrat la Tribunalul Ilfov, Dr. în Drept, Licențiat în filosofie și Diplomă al Institutului de Criminologie din Paris.

De vânzare la *Curierul Judiciar*, Prețul 150 lei.